

کنفرانس ملی آینده نگاری فناوری و نوآوری و نقش آن در حکمرانی

Iran Technology & Innovation Foresight & Governance Conference (ITIFGC)

پنل اول

آینده نگاری فناوری و نوآوری و نقش آن در حکمرانی

علیرضا نصر اصفهانی
عضو هیات علمی

و مدیر گروه آینده پژوهی مرکز پژوهشهای مجلس

حکمرانی

رویکردهای خطی یا غیر خطی (آینده نگاری)؟؟

- فراتر از پیش‌بینی؛ یک فرآیند سیستماتیک، تعهد آفرین، مشارکتی و دیدگاه‌ساز
- محیط‌های پرنوسان، نامطمئن، پیچیده و مبهم ناشی از شتاب فناوری‌های نوظهور
- توسعه سناریوهای متعدد و محتمل با برنامه‌ریزی کلاسیک

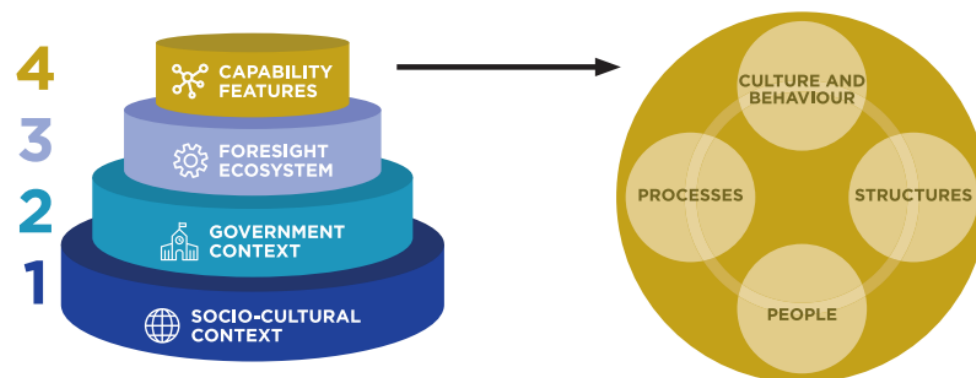

کنفرانس ملی آینده نگاری فناوری و نوآوری و نقش آن در حکمرانی

Iran Technology & Innovation Foresight & Governance Conference (ITIFGC)

Figure 5. Capability features of an effective foresight system. This list is provided as a quick summary of the four features of an effective foresight ecosystem explored in this section.

Culture and behaviour

- focus on creating commitment
- bring policy-makers into foresight
- meet policy-makers where they are
- support short-term work with long-term perspective
- generate shared ownership and buy-in

Structures

- have central units sitting in or near the heart of government
- build and foster capacity in departments and agencies
- work to have courts, elected officials and audit officials involved
- put in place coordinating and sharing groups

People

- make sure that there are in-house skills and capacity
- invest in the development of the next generation
- have visible consistent champions
- support and nurture people working in strategic foresight
- build local and international experts

Processes

- work across all of government and use all government levers
- deliver a small number of set piece activities
- develop their own work
- draw on diverse methods and disciplines
- invest in ongoing research and innovation around strategic foresight

آینده نگاری

روش یا سیستم؟

پروژه های مقطعی یا قلب فر آیند؟

جدول ۱: اجزاء حکمرانی آینده نگار^۱

هر گونه رویکرد جدید به منابع مشروعیت و پشتیبانی نیازمند است تا بتواند تحولات لازم را در شیوه های ثابت ایجاد کند. [۶] تقاضای مستمر برای آینده نگری از سطوح ارشد در حکمرانی می تواند به اطمینان از ایجاد تغییرات نهادی لازم، تخصیص منابع و شیوه های لازم برای ایجاد کیفیت و کمیت مطلوب آینده نگری بینجامد.	تقاضا
نمونه هایی از ایجاد الزامات و تعهدات قانونی در کشورهای مختلف محور تقاضا برای آینده نگری را فعال و حفظ کرده است. مانند الزامات قانونی برای مطالعات آینده نگری منظم در فنلاند، یا قانون مالی عمومی ایسلند، که مستلزم تجزیه و تحلیل منظم مگاترندها و ارائه آن به پارلمان است. آینده نگاری علم و فناوری روسیه توسط قانون فدرال ۱۷۲ "در مورد برنامه ریزی راهبردی در فدراسیون روسیه" الزام شده است.	تقاضا
ظرفیت تخصصی: سیستم باید بتواند ظرفیت فکری و مهارت های لازم برای آینده نگری را ایجاد کند و توسعه دهد. این مهارت ها شامل، پوشش محیطی، سناریوپردازی، مهارت طراحی، تسهیل گری گفتگوهای راهبردی، تصویرگری از آینده و توان به چالش کشیدن مفروضات است. این تخصص ها به بکارگیری و آماده سازی این متخصصین ایجاد می شود: متخصصان آینده نگری، محققان آینده پژوهی و تحلیلگران سیاست.	ظرفیت
ظرفیت کارکنان: لازم است افرادی که مستقیماً در انجام آینده پژوهی نقش ندارند، هدف و کاربرد کلی آن و نحوه اجرای آن را در کار مربوطه درک کنند. بنابراین ممکن است لازم باشد برای ایجاد فرهنگ آینده نگری، آشنایی با آینده نگری برای همه کارکنان و همچنین آموزش آینده نگاری مناسب برای مدیران و تصمیم گیرندگان ارشد برنامه ریزی شود.	ظرفیت
ظرفیت عمومی: مهم است عموم شهروندان و ذینفعان، واجد سطوحی از «سواد آینده» به عنوان «ظرفیت برای کشف پتانسیل های موجود در شرایط حال برای ایجاد آینده مطلوب» شوند. [۷]	ظرفیت
واحدهای تخصصی آینده نگری نقش مهمی را برای پیش بینی سطح بالا، هماهنگی فرایندهای آینده نگری مقطعی و کمک به جریان سازی آینده نگری در دولت ایفا می کنند. به عنوان مثال، ادارات در سراسر دولت کانادا می توانند از ظرفیت آینده نگری سیاست گذاری مرکزی به عنوان بخشی از سیستم آینده نگری خود استفاده کنند. در سنگاپور مرکز آینده استراتژیک، مستقر در دفتر نخست وزیر، نقش کلیدی در انجام و هماهنگی مطالعات آینده نگری بین دولتی دارد. در اتحادیه اروپا، عملکرد واحد پیش بینی مرکزی توسط چندین نهاد از جمله مرکز استراتژی سیاسی اروپا (اتاق فکر کمیسیون اروپا)، واحد آینده نگری پارلمان اروپا و راهبردی انجام می شود.	نهادهای
آینده نگری نباید به عنوان یک "جزء اضافه" منزوی یا اختیاری در فرآیند تصمیم گیری مرسوم درآید، بلکه باید بخشی جدایی ناپذیر از آن تلقی شود. آینده نگاری را می توان در هر نقطه از چرخه سیاست، از محدوده اولیه تا طراحی و اجرا، تا بررسی و آزمایش سیاست ها و قوانین موجود، مورد استفاده قرار داد. تنها در چنین صورتی است که می توان ادعا کرد استقرار آینده نگری در سیستم محقق شده است.	استقرار
در برخی کشورها مثلاً سنگاپور، عمده سیاستمداران از طریق تمرین های منظم تدوین سناریوهای ملی با آینده نگری درگیر می شوند. در برخی مقاطع زمانی مداخلات آینده نگاری در مرتبط ترین و تأثیرگذارترین حالت خود هستند. زمانی که خروجی ها با لحظاتی تصمیم گیری های مهم، مانند انقضای سیاست قبلی یا در آستانه انتخابات ها، منطبق شوند، امکان جاگیری و استقرار آینده نگری در سیستم افزایش می یابد.	استقرار
ایجاد سیستم های آینده نگاری نیازمند بازخورد و بازنگری برای بهبود و پاسخگویی به شرایط جدید است. ارزیابی کافی، نشان دادن تأثیرات مثبت آینده نگری بر سیاست گذاری در جایی است که فرصت های پیش بینی نشده ای را معرفی کند که قبلاً شناسایی و محقق نشده اند، یا هزینه ها و بحران های نادیده ای که از آنها اجتناب و یا جلوگیری شده است. مکانیسم نظارتی در بسیاری پارلمان ها برای تحقق آینده نگری در دولت و سایر اجزای حکمرانی وجود دارد.	نظارت و بازخورد

SOIF. (2021). Features of effective systemic foresight in governments around the world.

OECD, Strategic foresight for better policies: Building effective governance in the face of uncertain futures. 2019, OECD Publishing

کنفرانس ملی آینده نگاری فناوری و نوآوری و نقش آن در حکمرانی

Iran Technology & Innovation Foresight & Governance Conference (ITIFGC)

کارکردهای آینده نگاری در حکمرانی؟؟؟

لوکس و فانتزی یا

کارآفرینی سیاستی، کشف موضوعات نوظهور، نوآوری سیاستی، شگفتی سازها

تصویر کلان آینده، جهت گیری کلان

آزمون سیاستها در سناریوهای پیشرو

OECD. (2025). "Strategic Foresight Toolkit for Resilient Public Policy: A Comprehensive Foresight Methodology to Support Sustainable and Future-Ready Public Policy."

OECD, *Strategic foresight for better policies: Building effective governance in the face of uncertain futures*. 2019, OECD Publishing.

کنفرانس ملی آینده نگاری فناوری و نوآوری و نقش آن در حکمرانی

Iran Technology & Innovation Foresight & Governance Conference (ITIFGC)

آینده نگاری فناوری در وزارت علوم

رشته یا

پیوست تصمیمات

تولید گزاره های تیز، راهبردی و سیاستی (نیش زدن!)

فناوری اجماع ساز

راه‌های ارتباط با سخنران:

Iran Technology & Innovation Foresight & Governance Conference (ITIFGC)

 تهران، احمدآباد مستوفی، بعد از میدان پارسا، انتهای خیابان انقلاب، سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران

 021-56276317

 foresight@irost.org

 <http://Foresight.irost.org>

